

інформаційні системи спільно з промисловими комп'ютерними мережами дозволять вивести бізнес на новий рівень ефективності; усвідомлення причин збоїв інформаційних систем, пов'язаних з їх неправильною експлуатацією і низькою якістю; отримання досвіду проектування і розробки демонстраційного прототипу ІС для конкретної предметної галузі.

І. В. Паламарчук

ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ МОЛОДІ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Студентство – частина дорослого населення, яка об'єднується поняттям «молодь» і виховання якої є обов'язком педагогів вищої школи. Усі проблеми, що виникали перед старшими школярами як суто теоретичні та віддалені, стають для студентів проблемами практичними. Перехід від старшого шкільного віку до вищівського супроводжується труднощами, часто – зміною звичних умов життя.

Навчання у вищому навчальному закладі – період найбільш інтенсивного розквіту інтелектуальних та моральних сил людини. Процес розвитку особистості проходить низку послідовних стадій, кожна з яких характеризується своїми рисами, структурою психічної діяльності, особливостями зв'язків психічних процесів та якостей особистостей, її взаємин з довкіллям.

Одним із недоліків роботи загальноосвітньої школи є слабка підготовка випускників до навчання у вищій школі. Йдеться не про якість та кількість набутих у школі знань, а про підготовленість випускників до організації, методів навчання у вищому навчальному закладі. Середні школи, ліцеї, гімназії шукають шляхи ліквідації цього недоліку. Водночас досвід доводить, що студенти перших курсів не вміють правильно організовувати працю в нових для них умовах вищої школи, не підготовлені до нових вимог, методів роботи. Незадовільна робота першокурсника виявляється у відсутності чіткого режиму роботи, системи, заданого ритму і темпів роботи, послідовності та систематичності, у невмінні правильно розмежовувати працю і відпочинок, активно відпочивати, у незнанні вищівських методів самостійної роботи.

Новий студентський колектив, новий характер навчання, зростаюча самостійність та активність справляють вирішальний вплив на формування та розвиток особистості порівняно зі шкільним віком, змінюються і мотиви діяльності студентства. Навчання набуває професійної спрямованості, конкретного змісту, тому що здобуття знань, умінь, розвиток здібностей стає важливою умовою професійної кваліфікації майбутнього спеціаліста.

Якщо суперечності між знаннями, рівнем розвитку вчорашнього школяра та вимогами вишу є діалектичними, спонукають студентів до

знань, до подолання труднощів, то суперечності між новими умовами та невідповідністю до них студентів, між фізичною та суспільною зрілістю, є формально-логічними, ускладнюють і без того складний процес переходу зі школи у вищий навчальний заклад.

Студенти молодших курсів різні за віком, розвитком, досвідом, індивідуальними особливостями. Керувати процесом формування майбутніх спеціалістів без знання та врахування їхніх особливостей неможливо. Слід вважати, що і до виховання студентів прийнятне золоте правило К. Д. Ушинського, яке твердить: якщо ви хочете виховати людину у всіх відношеннях, то повинні вивчити її у всіх відношеннях.

Розвиток студентів молодших курсів відбувається під впливом нових умов. Характер навчання справляє важливий вплив на формування особистості. Новий зміст навчання, методи роботи у вищій потребують великого рівня самостійності, активності особистості, здатності до узагальнення, абстракції, творчості.

Пізнавальні інтереси студентів набувають професійної спрямованості, більш стійкого характеру. Інтенсивно розвивається увага, особливо довільна спостережливість, зростає значення абстрагованого, словесно-логічного, навмисного запам'ятовування. Розумова діяльність набуває більшого рівня узагальнення та абстрагування, що є необхідною передумовою формування теоретичного мислення. Для студентів характерні схильність до філософського підходу до явищ життя, критичність мислення. Прагнення заперечувати авторитети, встановлені правила, «все реформувати» пояснюється прагненням молоді до ідеального у своїх переконаннях.

Важлива умова успішного розвитку особистості – усвідомлення самим студентом неповторності своєї людської індивідуальності. У цьому віці складаються світогляд, етичні та естетичні погляди на основі синтезу багатьох знань, життєвого досвіду, самостійних міркувань і дій.

Т. О. Петухова

КОМПЕТЕНЦІЇ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ

На шляху до інтеграції у європейській простір наростає дефіцит висококваліфікованих спеціалістів у всіх галузях економіки. В цих умовах стає принципово важливим формування системи вищої освіти, що спрямована на підготовку спеціалістів нової генерації, які здатні реалізовувати стійке та динамічне підвищення конкурентоспроможності економіки України. Така підготовка може бути забезпечена новим складом та структурою освітніх програм. Ці програми повинні бути розроблені при застосуванні інноваційного підходу та на основі компетентностей.

Рада Європи визначила п'ять груп компетенцій, формуванню яких повинно надаватись важливе значення при підготовці молоді: